

ТРИЗЕНЬВИК - REVUE HEBDOMADAIRE - **TRIDEN'**
UKRAÏNIENNE

Число 1 (309) рік вид. VIII. 1 січня 1932 р.

Ціна фр. 2 Prix 2 fr.

В понеділок 28 грудня 1931 року о 6 год. 45 хв. ранку
в Парижі по довгих і тяжких терпіннях спочив навіки

Микола Яковлевич Шульгин,

Радник Місії Української Народньої Республіки у Франції,
Керownik Відділу Опікування Еміграцією,
заслужений і відданий громадський робітник, давній спів-
робітник «Тризуба»,

про що з глибоким жалем сповіщає громадянство наше

Редакція «Тризуба».

Усім землякам нашим,

там, на Україні,

і тут, в розсіянні суцям —

з НОВИМ РОКОМ і РІЗДВОМ

щирий привіт шле

Редакція „ТРИЗУБА“

1 січня 1932 року.

На Свят-вечір, в четвер, 6 січня 1932 року в Парижі.

Сумно зустрічати свято на чужині. В душі кожного з нас, що живе однією думкою — про рідний край, того вечера особливо зогострюється біль за далекою отчизною. Та невесело зустрічають і проводять свято і там, на поневоленій Україні, яка стогне в залізнім московським ярмі: з кожним роком нагніт стає гіршим та дошкульнішим. Кривава сваволя окупанта де далі все більше дає себе в знаки і, здається, не ставало б сили жити й витримати, коли б не підтримувала людей віра в недалеке визволення з неволі та відновлення нашої державности.

Тією вірою непохитною живемо і ми тут, на еміграції. Вона допомогла нам перебути досі усі тяжкі пригоди, які посилала доля на нашому тяжкому шляху, перебороти усі перешкоди, які нам зустрічалися.

В надзвичайно тяжких умовах зустрічає еміграція наша Різдво цього року. Світова криза економічна не могла не зачепити й її. Безробіття повсюди дає себе все більше відчувати, позбавляючи праці, а разом з тим і можливості зберегти себе для рідного краю багатьох з наших земляків.

І наша перша думка на свято повинно бути про допомогу й допомогу негайну тим з наших товаришів, які позбавилися заробітку. Невеликі наші достатки, але разом, гуртом, спільними зусиллями ми всеж-можемо допомогти те лихо перебороти.

Пам'ятаймо, що допомагаючи тим з нас, хто не має праці, перебути лихий час, ми допомагаємо борцям за визволення України зберегти себе фізично й духовно.

* * *

Останніми часами велика повелася мода на всякого роду пакти. Складають їх, або принаймні трактують про них повсюди, і краю тому не видно. Отце допіру французька преса виявила світові проект пакту взаємного про ненапад, що його вироблено в таємниці та підготовано до затвердження по-між французьким міністерством закордонних справ та совітським посольством у Парижі. По-за тим, що одною з високих сторін на рівні з великою європейською державою виступають совіти, потуга sui generis, пакт ніби як пакт. З нашого догляду слід ще відмитити хіба артикул 6 проєктованого укладу. Артикул той гово-

рять: «Кожна з сторін, які договорюються, зобов'язується утримуватися від пропаганди проти другої сторони і від усякого в її внутрішнє життя втручання, яке має на меті силою зруйнувати державний лад. Кожна з сторін зобов'язується не допускати на своїй території існування організацій, які претендують на суверенітет на всю чи частину території другої сторони».

Проект договору, як подає «Echo de Paris», що 24 серпня минулого року вироблено панамі Ф. Бертело та Довгалевським. А про те до підписання його ніби ще не так і близько. Запевняють, що Франція пристане на нього лише після того, як буде складено й прийнято відповідний пакт польсько-совітський. Польща-ж може погодитися на заключення такого укладу з совітами тільки при тій умові, що він охоплює і балтійські держави та Румунію, з якою вона міцно зв'язана... А тут виникає питання про Бесарабію, на яку совіти претендують, та взагалі справа з кордонами, а справа та не легка. Останнє інтерв'ю, яке совітський диктатор уважав за вказане саме тепер, коли знято в газетах мову про пакт ненападу взаємного, дати німецькому письменникові Людвигові, показує, скільки ще перешкод і яких поважних на шляху до того, нехай тільки формального, порозуміння між совітами та їх ближчими сусідами.

А з того само собою виходить, що не так вже близько і вивершення французько-совітських пересправ та перетворення проекту пакту в договір.. А коли б те, проти сподіванки, таки й сталося нарешті, то нічого через той факт, по-за дипломатичними канцеляр'ями та тим, що міністерські архиви збогатилися б на один документ, не змінилося б. Звісно, для кожної держави її життєвий інтерес — припинити у себе ту розкладову і руїнницьку пропаганду, яку совіти, не шкодуючи засобів, повсюди в надії на світову революцію, провадять. Звісно, артикулом б совітський уряд од революційної пропаганди відмовляється за себе, але не за III інтернаціонал, свій «alter ego». Права рука підписує пакт про взаємний ненапад, а ліва продовжує свою злочинну роботу. Адже не можна припустити, щоб у Європі і досі знаходилися такі наївні політичні діячі, які б справді вірили в те, що III інтернаціонал діє не за наказом та вказівками совітського уряду.

Отже в пакті проти пропаганди гарантія мала.

З другого боку, тим артикулом совіти хотять оборонити себе проти «діяльності організацій, які претендують»... і за допомогою його покласти їм край і там, куди не сягає всемогутня че-ка.

Виходить якось трохи дивна диспропорція. Пакт трактує про неагресію, нейтралітет та інші поважні матерії з сфери міжнародних відносин,

має щось заважити на терезах високої політики, і разом з тим спеціально спиняється на праці... еміграції. Диспропорція та виглядає ще більшою, коли пригадати постійні заповнення совітських газет, що еміграція та давно розсклалася, згнила і някої ваги й сили не має. І от діяльність та тієї, нічого не вартої, що їй три чисниці до смерти, еміграції являється загрозою владі могутньої потуги, яка тримає в залізному ярмі десятки мільйонів поневолених народів. І то на другому десятку свого переможного панування! Цей страх окупантської влади перед еміграцією — це найкраща оцінка нашої сили.

І ніякі пакти не увільнять окупаційної влади від тієї загрози постійної, яку уявляє собою для її панування і для самого її існування робота еміграції, бо вона має за основу непереможні стремління поневолених Москвою народів до визволення і самостійного державного життя.

Разом з тим та зустріч, яку спіткав проєкт пакту і особливо цей його артикул в більшості паризької преси, показує, що громадська думка Франції зостається непохитно вірною давно виробленим традиціям широкої гостинності для всіх, хто примушений був в нерівній боротьбі за ліпше майбутнє свого народу залишити рідний край і шукати притулку на чужині.

Ми вельми вдячні Франції за ту гостинність. Ми ніколи не дозволяли собі і ніколи не дозволимо порушувати закони країни, гостинністю якої ми користуємося. Досвід многолітнього життя і праці української еміграції за кордоном про те свідчить. Але разом з тим ми маємо заявити ще раз, що нема такої сили, яка б могла примусити нас одмовитися від продовження боротьби за визволення України та за її незалежну державність.

Літературні спостереження.

— Лев Скрипник. «Будинок Примусових Праць».

Будинок Примусових Праць або Бупр — це большевицька тюрма. Велику повість Скрипника під тим заголовком видало видавництво «Молодий Більшовик», Харків, 1931, Київ. В цій повісті стільки тенденційної неправди, вихвалювання совітського ладу та несмачного облаювання усього минулого, як не часто трапляється і в творах інших большевицьких письменників. Ось для прикладу один з його перлів брудного красномовства: «Той час, що вже вмірає, корчачись у агонії, але відстоюючи кожну мить свого життя, щоб виплеснути із

свого смердючого рота ще повний потік гною, бруду... і ми всі його недобитки, вигодовані замість материного молока гидотою його харкотіння » (ст. 54).

І разом з тим, це письменник неосвічений, навіть малограмотний. Часто вживає слова і терміни у невідповідному значінню, мало знає і эле розбирається в питаннях, за які пише.

Та може завдяки своїй темноті і цілковитій відсутності почуття справедливости, він у своїй повісті одверто показує приклади таких жахливих порушень большевицьким ладом принципів справедливости. яких не давала жадна і найгірша влада. Не розуміючи, що його хвала є часто власне ганьбою, показує він немало і лихих рис, поширених між большевиками.

В Бупрі відбувають кару і засуджені різних гатунків, і політичні. і кримінальні, і ще не засуджені, а лише запідозрені.

В буржуазних державах, що так їх ганьблять большевики, осуджені відбувають більшу чи меншу кару по присуду суду, відокремленого від адміністрації тюрми, згідно законам, однаковим для усіх громадян і тільки за той злочин, за який їх засуджено. Їхні політичні чи соціальні погляди не впливають на присуд і не побільшують і не поменшують розміра кари, не полегшують і не погіршують їхнього становища в тюрмі. Тим паче під час розгляду справ буржуазний суд повинен ставитися до усіх підсудних однаково, нікому з них не виявляючи ні своєї прихильности, ні упередження чи антипатії, щоб не допомагати однім і не перешкоджати іншим оборонятися од обвинувачення.

Щось зовсім иншого розповідає Скрипник про совітській суд та тюремну адміністрацію. І вона, і суд, який присуджує, частіше, як де-будь на світі, до кари на горло, ставляться до різних обвинувачених зовсім не однаково. Вже наперед вони поділені адміністрацією тюрми на два поділи і до одних і вона, і суд ставляться, як до приятелів, до «своїх людей», а до других, як до ворогів.

Один з героїв скрипникової повісті Довгалюк хвалиться: «І ось я, в'язень, знайомлюся з завідуючим морально-виправною частиною»: той зкликкає його сісти і подає руку, та це тільки тому, що тюремщик Бровченко рекомендував Довгалюка: «Це Довгалюк — наш хлопець» (74 ст.). До «не своїх» в'язнів відношення зовсім инше. Навіть милосердна сестра в лікарні Бупра каже: «Щож накажете мені жаліти і Ксенофонтова? Дзуськи! Знайте, сестер жалібниць нема, вони були за часів імператорської дамопатронесної філантропії, а тепер ми зємось сестри медицини» (ст. 114).

Тюремна адміністрація, головною функцією якої, як вже і з тог видно, є зовсім не моральне виправлення в'язнів, як написано для обачности в законі, а шпигунство за їх політичною благонадійністю. В СССР не відрізнена від суду. Представники її беруть участь в складі колегії суду, отже мають великий вплив на присуд як своїми голосами, так і через те, що суд вислуховує їхні уваги про в'язнів не так, як посвідчення свідків (як те іноді бувало і в буржуазному суді), до яких суд може поставитися і критично, а як посвідчення членів своєї колегії, які вже обов'язково підпіратимуть висновки своїх посвідчень.

як вірних і до справи належних. Та совітський суд зовсім і не бажає бути безстороннім. Він і при розгляді справи усіма способами допомагає «своїм» виправдатися, підказує їм ті відповіді на запитання, які сприятимуть виправданню, підбадьорює їх, поводячися з ними не просто ввічливо, а й з запобіганням: підсовує ослонця, частує цигарками і т. д. (от як з Барнатовичем або Петьком). З «несвоїми» той самий суд навпаки виявляє різко свою неприхильність, ще не вислухавши їх, погрожує їм часом і смертю і не дає сказати в своє оправдання і те, що дійсно моглиб сказати.

До цих пасербників совітського уряду та його установ залічують або людей, що по походженню належали до станів, визнаних большевиками класовим ворогом, — у Скрипника в повісті це піп, поміщик, полковник, купець, або тих, в кого особисто помічено неспівчуття до совітської влади. Одверту формуловку і обгрунтовання з погляду большевиків такого неоднакового відношення зробив санітар, що забірав хворого отця Аркадія з суду після того, як при майже загальній розгрузці Бупра отця Аркадія не звільнили, але, як недужого, сказали забрати до тюрмової лікарні: «От буза, милий чоловік. А ти що думав — ослобонять? Нельзя так, щоб і вовки наїкормилися і вівці цілі були! Одна відповідь, альбо я ваш і з вами, альбо паритися як мідному котлку... Це ж одкровенно» (ст. 291).

І в присудах совітський суд свідомо не безсторонній. «Своїм» і за більші злочини призначає менші карі — Сидору Ільчу, Довгалюкові, Барнатовичеві од 2 до 4 років тюрми за вбивство, а «не своїм» і за значно менші злочини — напр. м'ясника за продаж гнилого м'яса, що могло статися і не з наміру, а з недогляду, присуджено на довше і при розгрузці не звільнено.

Ми і без Скрипника давно знаємо про цю неоднаковість відношення совітських судів та адміністрації до різних людей, але знали тільки з норм совітського права, а не на конкретних прикладах. В прикладенню до певного випадку, в переказі про певну подію і певних людей така неоднаковість гостріше ображає почуття справедливості людини здорової психики, та не Скрипника. Він переказує ті події, як щось нормальне, а не спиняючися над думкою, що вони мусять викликати обурення проти большевицького ладу. Не беруть цього у свої затуманені ненавистю голови і большевики, хоч з дня в день вони самі роблять, чи перед їх очима робиться такий Шем'якин суд.

Не було ще ніколи і ніде на світі держави, хоч би уряд її обірався загальним обранням, де б керували та правили усі люде, увесь загаль людности. За усіх політичних устроїв завжди керма попадає до рук якоїсь частини чи верстви, тієї чи іншої. Безперечно також, що керуюча верства скрізь має якісь привилеї, або якісь інші користи, завдяки своєму становищу, але мусить бути в тому якась міра. По буржуазних державах керуюча верства теж підтримує більше чи менше сприятливі її інтересам закони, але користи, які вона з них має тільки матеріальні, в значній мірі залежать від праці кожного і до певної міри виправдуються і загально державними інтересами і тим, що по людській природі необхідна певна винагорода тим, хто робить важливішу працю, бо инак-

ще ніхто не счоче її робити. Керуючі верстви буржуазних держав завжди такі мали остільки почуття справедливості та почуття своїх обов'язків, що не робили з себе касту, члени якої не відповідають за злочини та мають виключне право (за членами інших верств не визнаючи) на помешкання, на їжу і навіть на життя, і ніколи не запитувалися обертати інші верстви в безправних паріїв, яких вільно забувати безкарно. Спеціально що-до одповідальності за злочини, буржуазні законодавства навпаки завжди призначали за злочин тяжчі кари людям з тих верств, що стояли на кермі. Тільки большевики поновили кастовий устрій, утворили з комуністів касту та надали її членам давно відкинуті історією привилеї, а по-над тією кастою поставили ще вищу касту своєї верхівки, ні підлеглу жадним законам, усім обдаровану та ніякими обов'язками не зобов'язану. Відсутність у большевиків почуття справедливості і є одною з важливих причин, що дискредитує і совіську владу, і ту верству людности, що її наставила, доводячи їхню невідатність при сучасному стані їхнього морального та розумового розвитку до державного керовництва.

Скрипник подає кілька образків з тих в'язнів, яких совітський уряд визнає «своїми». Довгалюк, од імени якого ніби пишеться повість, тяжко поранив свою жінку (хотів її вбити). Засуджено його за те на чотири роки тюрми, але в тюрмі йому роблять зовсім виключні полегкості. Жалісливість вважає він за «слинявість». Коли поранена ним жінка приходить на побачення з ним і хоче з ним миритися, він грубо одпихає її, обвинувачуючи її, немов би то вона «своєю дріб'язковістю робила його міщанином». Він вихваляється: «багато панів перейшло через мої руки, щоб не повернутися». Довгалюк — людина жорстока, схильна до самосуду і вбивства, залюблена в себе, легко обвинувачує інших, а ще легше виправдує себе.

Сидір Ільч — власне самозахоплений маніяк, що більше десяти років носить з думкою вигадати машину, яка б сама розливала по пляшках одні ліки. Та авторові хочеться зробити з нього самородка-винахідника, який врешті, вже в Бупрі, таку машину вигадує. До Бупру його засуджено за те, що вбив директора заводу, на якому служив, вбив за те, що директор, якому він обридав з своєю ідеєю, назвав її божевільною людиною. «Божевільний це я? Сволото!», згадує Сидір Ільч в Бупрі. «Нічого не чув, не бачив... а коли відтягли мене, той був вже мертвий» (ст. 279). Ніякої причини для полегшення кари у обставинах цього вбивства не було та большевицький суд осуджує Сидора Ільча тільки на два роки, а звільняють його ще раніше.

Барнатович теж «розрядив револьвера», вбивши колишнього свого приятеля, запідозрівши його у крадіжці. Основою того запідозріння було тільки те, що вбитий не міг чи не визнавав можливим здійснювати фантастичний план Барнатовича — «грандіозного підприємства, грандіозної машини» (варто уваги, що автор так і не може вирішити, чи це підприємство, чи машина!), «де-б кожен робітник був і творець, і дух, і сила підприємства» (ст. 207 — конкретніших ознак цього плану автор не подає). Інших причин для підозріння у Барнатовича не було, але пики та дикости в його вистачило, щоб вбити. Взагалі Барнатович

людина дикого норову, з хворою психикою (на ґрунті прогресивного паралічу), надмірними самолюбством, образливістю та безпідставно високою думкою про себе. Він каже: «Раніше заяв не писав, в мене раніше була одна заява — Маузер» (ст. 231). Хвалиться, ніби, коли був босяком, «бив фразами, цитатами освічених осіб, що покінчали два факультети» (ст. 255), а тоб-то приходили набіратися у нього розуму. Ображається за те, що «панночки одсовувалися від нього, щоб не наділив бекасами» і «бо від нього смерділо». Вважає за класову образу, що вони не хотіли його кохати.

Єдине, офіційно визнане, пояснення прихильності большевицького уряду до цих в'язнів є їхнє співчуття большевизму та в дійсності, певно, схиляє большевиків і до цих злочинців ще спорідненість психіки, так би в мовити «сродство душ», яке безперечно між ними є.

І большевики, що стоять у влади, як і большевики злочинці однаково не шанують чужого життя, так само легко, а навіть і залюбки вбивають людей, тільки ніби легально — на основі захопленої ними влади. Що нахил до вбивства дійсно в них є, доводить і їхня карна система, і гекатомби забитих ними людей, і штучність та ріжнomanітність вигаданих ними способів карі на смерть і смаковиті вислови їхні про вбивства. «Притулити до стінки» (ст. 227), — каже завідуючий відділом морального виправлення, «видушити», — каже прокурор (ст. 222). «Ми вміли вибирати порога і звалювати його кулею» (ст. 80), каже Бупривська бібліотеркарка. Так само, як Сидір Ільїч та Барантович, і усі большевики завжди носяться з ріжними безпідставними фантастичними вигадками, так само сповнені самозалюбленості і пихи, лютують та вбивають тих, хто не йме віри в розумність їхніх вигадок. Так само усі вони не мирні до поглядів інших людей, так само, хоч і побачуть свою помилку, винуватять за неї не себе, а когось, так само мають нахил до самоправства, раз-у-раз порушують видані ними самими закони, вважають, що закони потрібні тільки для вигляду.

Большевицькі судді та адміністратори, большевицькі злочинці і большевицький письменник Скрипник, що співчуває однаково і тим і тим, одним миром мазані.

Образки тих в'язнів, що не годяться з большевизмом, у Скрипника в такій мірі карикатурні, що не варто про них і говорити. Таких людей, з таким напрямом і настроями, які накидає їм Скрипник, вже ніде не було за часів передреволюційних; вони траплялися, може, год за сімдесят до революції, і Скрипник розказує дуже старі анекдоти. Тим паче неймовірно, щоб вони, знаючи, що за такі погляди на них була б нагінка, висловлювали їх прилюдно та голосно, як розказує Скрипник.

Тенденційно не вірний і опис порядків у Бупрі. Скрипник так намагається його прикрасити, що збивається і не в одно розказує і цілком невідповідне тому, що ми знаємо з усіх інших джерел.

Давііі.

Третя сесія Ради Українського Центрального Комітету в Польщі.

13 грудня м. р. відбулася у Варшаві третя сесія, обраної 2-им Делєгатським з'їздом, Ради Українського Центрального Комітету в Польщі.

В нарадах Ради взяли участь члени Ради: п. п. А. Лукашевич, М. Чижевський, ген. О. Загородський, ген. В. Сальський, ген. П. Шандрук, ген. В. Сінклер, І. Липовецький, лейт. С. Шрамченко, підполк. М. Серєда, П. Шкурат, підполк. Харитоненко, д-р Л. Чикаленко, проф. Шовгенів, ген. М. Безручко, проф. О. Лотоцький та С. Киричок, члени Головної Управи УЦК, Головної Ревізійної Комісії та Громадського Суду: п. п. М. Ковальський, І. Шевченко, полк. М. Садовський, В. Краснопільський, ген. В. Куц, ген. В. Змісько та шк. П. Сікора.

Сесію відкрив Заступник Голови Ради ген. В. Сальський, вітаючи присутніх та вносячи на затвердження зборів порядок денний нарад Ради, який по-за низкою питань організаційного характеру містив у собі: справоздання з діяльності Головної Управи УЦК, доклади Ревізійної Комісії і Громадського Суду, річний бюджет та план діяльності на наступний рік.

Прийнявши порядок денний нарад, збори ухвалили надіслати привітання Панові Головному Отаманові А. Лівичькому та заслухали доклади ген. В. Сальського про зміну в складі Ради, що зайшли протягом минулого року та про виконання президією Ради доручень 2-ої її сесії, а також вшанували вставанням пам'ять померлих членів Ради бл. пам. М. Юнакова та графа М. Тишкевича.

Далі поповнили збори склад Президії Ради, обираючи на голову Президії на місце уступившого проф. О. Лотоцького, якому оваційно висловлено подяку за працю на становищі Голови Президії Ради, — ген. В. Сальського, а на його заступника — ген. М. Безручка.

На порядок денний став звіт з діяльності Головної Управи, який по черзі складали поодинокі її члени.

Ген. В. Куц склав справоздання з діяльності організаційної секції Головної Управи, широко торкаючися при цьому досягнень організаційного життя української еміграції у Польщі. Він інформус Раду про те, що протягом минулого року Головною Управою УЦК було відкрито 5 нових відділів, призначено 3 уповноважених і одного головоуповноваженого, що в районах поодиноких відділів прийнято 1.373 дійсних членів та зарєстровано 4.746 українських емігрантів, що в 12 випадках членами Головної Управи були відвідані поодинокі відділи УЦК, що не мало приступитися до більш тісного контакту Головної Управи з периферією.

Докладно зупинився докладчик також на інтервенціях в різних справах, на прийняттю делегацій з різних осередків скупчення української еміграції в Польщі, на різних заходах, яких вимагали від організаційної секції Головної Управи УЦК інтереси хвилі, та на підготовчій праці до скликання чергового делєгатського з'їзду української еміграції у Польщі. Не мало місця в докладі ген. В. Куца зайняли і справи Української Станції при м. Каліні.

Полк. М. Садовський зложив перед Радою справоздання з діяльності інвалідської секції Головної Управи УЦК та її секретаріату. В першому докладю торкнувся він стану, в якому перебувають українські інваліди у Польщі, та заходів, які вживала Головна Управа до поліпшення їх становища, в другому подав він декілька цифр, які вже самі собою характеризують інтенсивність діяльності секретаріату, а тим самим і Головної Управи УЦК: 98 засідань Головної Управи, 5737 надісланих їй і 5988 висланих нею листів і паперів в різних справах, 24 об'явлення до відділів і поодиноких осередків української еміграції в Польщі.

Справоздання з діяльності культурно-освітньої секції склав п. В. Краснопільський, підкреслюючи в ньому вагу культурно-освітньої праці се-

ред нашої еміграції і торкаючися тих досягнень, які в минулому році удалось їй досягнути. У відчитаному році культурно-освітньою секцією Головної Управи УЦК було організовано 35 сталих бібліотек при відділах УЦК, які в міру можливості поповнюються новими книжками. Осередки, які сталих бібліотек не мають, обслуговуються й надалі бібліотеками мандрівними. Бібліотеку Головної Управи УЦК в цьому часі поповнено 548 новими книжками. На периферію висилалися також підручники та інші книжки для навчання дітей. Як Варшава, так і периферія урочисто обходили річницю проголошення незалежності України, Шевченківське свято і п'яту річницю трагічної смерті бл. нам. С. Петлюри. До організації цих останніх не мало пристужилася культурно-освітня секція Головної Управи, вислаючи на периферію звірчені реферати та іншу літературу, які могли використуватися на місцях.

Далі торкнувся докладчик життя і діяльності Українського Хору ім. Лисенка та різних заходів Головної Управи до поліпшення стану культурно-освітньої справи на місцях.

Керовник фінансово-господарчої секції інж. П. Сікора зreferував Раді діяльність і працю секції та представив грошеве справоздання Головної Управи за час від 1 січня 1930 року до 1 квітня 1931 року. В ньому торкнувся він різних грошових поступлень до каси Головної Управи, стану членських внесків, повернення позичок і боргів українськими емігрантами і українськими еміграційними установами, пожертв українських емігрантів на різні цілі, зв'язані з діяльністю Головної Управи УЦК. З другого боку докладчик представив і докладні цифри, що характеризують стан допомоги українській еміграції, а з окрема: Українській Станції з м. Каліші, українським інвалідам, українським емігрантам і еміграційним організаціям, дітям і студуючій молоді, субсидії відділам на організаційні потреби, на допомогову акцію на місцях та різних видатків, зв'язаних з діяльністю Головної Управи УЦК.

Голова Управи п. М. Ковальський в своєму звіті широко торкнувся праці Головної Управи на тлі сучасного економічного і правового становища української еміграції у Польщі. Відчитний період — відмінний від попередніх. В цьому періоді матеріальне становище української еміграції, в зв'язку з загальною економічною кризою, значно погіршилося, тому і заходи по приміщенню українських емігрантів на працю та опіка над безробітними — у відчитному періоді були може одними з головних завдань праці Головної Управи на наступний рік, які коротко можна звести до наступних точок:

секція організаційна — закінчення організації української еміграції в поодиноких осередках її скупчення, інтенсифікація її життя, закінчення ресстрації української політичної еміграції в Польщі і т. и.; секція інвалідська — закінчення кваліфікації українських інвалідів, заходи по здобуттю для них безплатного лікування в санаторіях та ин.; секція культурно-освітня, інструктування відділів в справах культурно-освітньої праці, збільшення кількості і поширення вже існуючих бібліотек, допомога українському еміграційному шкільництву, урядження академії, свят та ш.:

секція правнича — правна опіка українською еміграцією взагалі, заходи паспортів, акція до полегшення в'їзду української еміграції до Польщі і т. ш.;

По-за цим всім і на майбутній рік першим і одним з найголовніших завдань праці Головної Управи залишиться опіка над безробітними українськими емігрантами.

Після звіту Ревізійної Комісії про ревізію відчитності і справ як Головної Управи УЦК, так і деяких її відділів та докладу Голови Громадського Суду ген. В. Змієнка про діяльність Суду, Рада перейшла до дискусій над справозданням і звітами, які прийняла до відома, і висловила Головній Управі УЦК подяку за працю.

Після ж дискусій було винесено низку постанов організаційного характеру, доповнено склад Громадського Суду кандидатами (п. п. Суля-

тицький, Андрієвський, Шевченко і Назаревський), обговорено бюджет Головної Управи УЦК, справу скликання 3-го делегатського з'їзду і визначено термін скликання наступної сесії Ради.

На закінченню своїх нарад Рада вшанувала вставанням пам'ять І. Золотницького та П. Руткевича.

І. Іпновецький.

Лист з Болгарії.

Подолала Москва Україну фізично та не змогла подолати її духовно. Не згасла віра українського народу в остаточну свою перемогу над ворогом. Йде праця в цьому напрямі і дома, і де вона й тут на чужині серед розкиданих по цілому світі вірних синів України. Не задавили українця турботи в пошуканню емігрантського кавалка хліба, не зламалася в емігрантських злиднях його воля; вона, тверда, як криця, керує ним в досягненню конечної мети — звільнення батьківщини від ворога. Не сидить дурно українська еміграція за кордоном; завжди і всюди в міру сприяючих і не сприяючих обставин стремить вона увести своє життя в організовані форми, щоб в такий спосіб почути себе легше і міцніше в боротьбі. Навіть на теренах тих держав, де обставини довгий час не склалися корисно для нашої національної праці, і там заходами більш свідомої і енергійної частини емігранції пробиваються мури різних перешкод щодо проявів українського організованого життя. Одною з таких держав треба вважати і Болгарію, де осівши на її терені російська еміграція, дякуючи своїй кількості, організованості і своїм старим впливам на болгарську суспільну думку ще з часів російської імперії, робила багато шкоди щодо легалізування українських організацій в цій державі.

Ale gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo. Не маючи за собою твердої опори, тяжко приходилося ініціаторам поборювати перешкоди; обережністю, терплячістю і частим нагадуванням за себе приходилося доходити свого права. І не безрезультатно: рік за роком все далі посувалося наперед наше організоване життя.

Всі українські організації, які повстали ще за часів перебування тут нашої дипломатичної Місії, в 1924 році болгарським урядом було розв'язано. Все прийшлося починати спочатку. В 1926 р. затверджується українська організація «Українське Об'єднання», в 1929 році легалізовано «Українську Громаду», обидві організації мають місцем осідку столицю — Софію. В 1930 році повстає українська організація в м. Бургасі, в тому ж році — «Українське Товариство ім. Т. Шевченка» у м. Варні і в 1931 році в сернії мієнці уряд болгарський затверджує українську організацію в м. Пловдиві.

Раніше у Пловдиві українці, можна вважати, були розкидані окремими одиницями, часто один з другим не знайомі, і великого труду було покладено, щоб скупчити цю розкидану масу, приймаючи на увагу й те, що в більшості своїй це були люди з неоформленим і не викристалізованим політично-національним світоглядом. Але знайшлися і серед них українці, свідомі свого національного обов'язку і відданості патріотичної, які прагнули і свій шаг покласти на вівтар батьківщини.

Двос з таких — це старшини Армії УНР: хорунжий Юрко Андрієвський і хорунжий Онуфрій Пикало. Спочатку увійшовши в зносини і особисто і через листування з полковником Цибульським, прохаючи ради, як в'язати до праці, ці двос старшин розгортають інтенсивну роботу і шукають серед місцевих українців, відповідних людей для підготовчих кроків і прислужують таким до спільної праці. Цими людьми являються: п. п. Федір Володченко, Грицько Бондаренко, Інат Горянів, Матвій Борисенко і Юрко Гончаренко. Спільними зусиллями і відданою працею цих громадян після різних перешкод, які зустріли їх заходи, в бо-

Управа Української Громади в Пловдиві (Болгарія)

биванню канцелярських порогів, українська організація в Пловдиві офіційно була зареєстрована болгарським урядом.

На чолі нової організації обрано: п. п. Андрієвського — головою, Володченка — секретарем, Пикала — скарбником, членом — Борисенка; у ревізійну комісію обрано п. п. Бондаренка — головою, членами — Гоянова і Гончаренка.

Організація нараховує зараз по-над тридцять членів. Дякуючи енергії керуючого органу, а також захопленню, відданості і жертвенності всього складу, ця молода ще організація спромоглася вже на своє власне помешкання і де-яку обстанову. Що-до оздоблення помешкання, то проведено воно або власними силами, або за допомогою співчуваючих їм знайомих, які вклали свій художній хист в декорування помешкання в національному стилі. На почесних місцях красуються портрети С. Петлюри і Г. Шевченка та герб — тризуб.

22 листопаду Пловдивська Громада улаштувала святкування пам'яті 359 Базарських героїв — яке складалося з панахиди і жалібної академії. Крім членів були присутні і запрошені гості; набралось до п'ятидесяти чоловік; були не тільки з Пловдива, а із ближчих місцевостей, так напр., м. Кричимо, в якому до де-якої міри скупчена невелика кількість українців, які працюють там по добуванню каменю. Що-до тамтешніх українців, то як для них, так і взагалі для української справи являється корисним член Пловдивської Громади п. Гончаренко, який, хоч і має з родиною постійний осідок в Пловдиві, але працює в Кричимі. Ту частину української літератури, якою розпоряджає Пловдивська Громада цей пан переправляє і до Кричиму, розповсюджуючи її там серед людей, прищеплюючи їй цікавість, любов і свідомість до рідної справи.

Будемо сподіватися, що кроками пловдівських українців підуть і другі українці з інших місцевостей Болгарії. Побільше лише віри в свої сили і відданости для праці на користь батьківщини — України.

Незалежний.

З широкого світу.

— Манджурський диктатор Чанг-Сю-Пянг зрікся обов'язків заступника Головного коменданта збройних сил китайської республіки.

— 3.000 китайських студентів напали на помешкання Куомінтанга і наробили чимало матеріальної шкоди. Щоб утихомирити демонстрантів мусіло втрутитися військо. Арештовано 30 большевицьких агітаторів.

— Після заведення протекціонистських митних тарифів в Англії значно подорожчало все їстивне.

— В четвертий раз обрано президентом Швейцарської республіки п. Мотту.

— В Штирії дійшло до кривавої сутички між соціал-демократичними військовими організаціями і жандармерією, яка хотіла їх розброїти.

— Відбулася сесія Центрального Виконавчого Комітету Світового Союзу.

— З нагоди загальної амністії литовський уряд зняв з бувшого прем'єра Вольдемараса кару вигнання, до якої він був недавно присуджений.

— В Бейруті помер маронитський патріарх Гойек.

— Згорів Іоганесбурзький університет в Південній Африці.

— Кільки французьких депутатів мають запропонувати урядові розіграння національної лотереї в 200 міль. франків для складення фонду допомоги безробітним.

— На 19 грудня м. р. у Франції кількість безробітних зареєстрованих в фонді допомог зросла до 131.000. Спостерігається масовий виїзд чужинців-робітників. З час з 14 по 19 грудня напр., виїхало їх 4.881.

— Американський міністр Стімсон одержав кілька загрожуючих листів; його резиденція охороняється поліцією.

— В Чилі подавлено повстання комуністів.

— З нагоди 1.500-ліття Ефеського собору Папа видав спеціальну енцикліку.

— Сирійські націоналісти улаштували під час виборів до парламенту ворожі демонстрації проти французького протекторату. В кількох великих містах дійшло до саботажу виборів і до відкритого бунту.

— Португальський уряд вдався до Америки, Англії і Німеччини з вимогою відкликання їхніх протестантських місій.

— В цілій північній Греції випав глибокий сніг.

— Фінський парламент 141 голосом проти 29 дав урядові диктаторські уповноваження для боротьби з економічною кризою.

— В Австралії на парламентських виборах перемогли націоналісти; робітничка партія потерпіла повну поразку.

— В Англії протягом біжучого року вбилося 74 авіатори.

— В Альбанії в Америці забито відомого ганістера Джека Даямонда.

— Завалилася Папська Бібліотека при чому вбито 5 душ.

— 22 грудня м. р. в Берліні підписано німецько-большевицький протокол про полагодження торговельних утруднень.

— Подався до демісії литовський уряд Тубеліса, що був у влади з 1929 року.

— Бельгійський наслідник Леопольд має об'їхати французькі колонії в Азії.

— В Єгипті в Тель-ель-Амарна відкопано палац цариці Нефертіті, що був збудований 3.000 років тому.

— Сталін дав німецькому письменникові Людвігові сенсаційне інтерв'ю про неможливість для совітів визнання, при яких загодно обставинах, Версальського договору і зокрема польських кордонів.

— Французькі робітничі і муніципальні організації вдалися до уряду з проханням прийти на допомогу безробітним чужинецьким робітникам і дати розпорядження про даремний перевіз їх до держав, з яких вони походять.

— Японці спішно розпочали будівництво в Харбині центрального аеродрома для їхньої повітряної флоти в Манджурії.

— В італійській пресі розпочалися гарячі дебати в справі невідгудности для Італії обміну з більшовиками. В цю спірку втрутився також директор совітської торговельної місії в Мілані Левенсон.

— В Іраці в Штирії суд виправдав д-ра Пфімера, що недавно був підняв там повстання австрійських націоналістів проти законного уряду. Згаданий вердикт викликав протести лівих елементів в цілій Австрії.

— Французький уряд спростував чутки про те, що ніби ним було заряджено концентрування військ на китайському кордоні в Індо-Китаю.

— Єпископ д'Ербінї, директор Папського Східного Інституту, подався до демісії з тим, щоб присвятити себе справам «Про Русія».

— Американський уряд довів до відома Японії, що можливе зайняття японцями Чін-Чеу, він вважатиме за «жалюгідний вчинок».

— Іспанський прем'єр Азанья відбув подорож до Каталонії, де з огляду на його прихильність до каталонської справи був зустрінутий з триумфом.

— Голова Південно-Африканського уряду ген. Герцог в публичній промові висловився за повне відділення від Англії.

— Примасом Швеції обрано проф. Лундського університету Ерлінга Ейдема.

— Американський парламент 317 голосами проти 100 затвердив закон про мораторій Гувера.

— Англійська публична опінія, невдоволена припиненням будівництва найбільшого в світі пароплава, яке провадила «Кунард Лайн», організувала спеціальне Товариство для зібрання національних пожертв на продовження згаданого будівництва. Ця ініціатива вже дала великі результати.

— Збанкрутував великий німецький завод паротягів Борзіг.

— З огляду на криваві події в Воїтсберзі в австрійському парламенті відбулися гарячі дебати, які ледве не закінчилися бійкою між соціал-демократами і націоналістами.

— Японський уряд дав наказ головній команді японських військових сил в Манджурії очистити цю країну від бандитів, які тероризують мирне населення.

— З огляду на крайній брак грошей і неможливість кредиту за кордоном більшовицький уряд видав дозвіл на вільне шукання золота приватними особами. Цей закон розповсюджено і на нововідкриті копальні золота в Памірі.

— В Людвігсгафені в Германії приговорено до в'язниці 3-х совітських шпиків, що вивідували таємниці німецького морського будівництва.

— Англійське м-во повітроплавства задумує збудування повітряних потягів для перетранспортування війська і озброєнь.

— Згорів Штутгартський королівський палац.

— По всій Італії випав сніг. В Римі температура знизилася до 0°.

— Америка будує нову велику базу дирижаблів в Каліфорнії.

— В середині січня 1932 має відбутися загальна конференція держав в справі репарацій.

— Бюджет Ватиканської держави згідно заяві Ватиканського міністра фінансів Ногара дорівнюється 180 міль. лір.

— Помер брат Мусоліні Арнальдо Мусоліні, редактор «Пополо д'Італія».

- Німецький націоналістичний професор Штемлер на конгресі лікарів в Лейпцігу запропонував поділити всіх німців на чистокровних і не чистокровних і заборонити між ними ніяком друження.

**Союз Українських Емігрантських
Організацій у Франції**

з глибоким жалем сповіщає громадянство про передчасну
смерть

Миколи ШУЛЬГИНА

бувшого члена Генеральної Ради Союзу і Ревізійної Комісії.

Рада Української Громади в Парижі

з глибоким сумом сповіщає про невіджаловану смерть

Миколи ШУЛЬГИНА

давнього члена Громади і одного з фундаторів її.

Хроніка.

З Великої України.

— Учительська статистика. В 1930 році нараховувалося на Україні 80-120 учителів, а в 1931 — 102.966, серед них 27.371 в школах «другого концентру». В 1931 році з 62.622 вчителів, за яких є відомості, нараховується 1.219 комуністів та 7.395 комсомольців («Ком.» ч. 340 з 11. XII).

— Партійне навчання на Полтавському залізничному вузлі не користується популярністю серед місцевих комуністів. В майстернях депо працює 700 чол., а «партнавчанням» охоплено всього 74 комуніста і 17 безпартійних, але й ті не відвідують «партшкіл» («Ком.» ч. 339 з 10. XII).

— Хлібозаготівля. На 3-ій сесії ВУЦВК'у в доповіді було з'ясовано, що на 10 грудня на Україні радгоспи виконали 85,7 відс. плану хлібозаготівель («Ком.» ч. 342 з 13. XII).

— Вислано більшовиками нові бригади для підсилення хлібозаготівель в Дворічанському районі — до села Куп'янки, в В.-Токманському — до села Бердянського. Крім того відряджається в Павлограді ще одну бригаду, з Якимівки до Новосирогізьського району бригаду в 35 чол. та з Кам'янки до Теплицького району — бригаду в 35 чол. («Ком.» ч. 343 з 14. XII).

— Забирають у селян продукти, щоби їх згноїти. На багатьох пунктах Союзхліба псується кукурудза через відсутність відповідних складів і організацій. На Владівському пункті, напр., зсипано кукурудзу в бунти, по 40 вагонів просто на голу землю, або на поміст з вохких качанів. Коридорів для вентиляції в бунтах не зробили, і дзерно псується. На П'ятихатському пункті у неправильно

складених бунтах гріється 100 тон кукурудзу. На Високопільському пункті так само псується 200 вагонів кукурудзи. Рівно ж і на Людмиловському пункті зіпсували 3.610 тон кукурудзи.

Сушити зіпсовану кукурудзу заходилися в сушарнях, але через брак вугілля сушарні не можуть працювати. І сушарні в Пологах, Риковому, і Новому Бузі, наприклад, висушили лише 20 відс. кукурудзи призначеної їм для сушки, а в Білій Криниці і того менше, бо лише 10 відс. («Ком.» ч. 343 з 12. XII).

— Українізація. В одному з доповідей на пленумі харківського мійського партійного комітету, що оце тепер відбувся, зазначається, що «по-деяких осередках (комуністичних) ще не доцінюється українізація», бо є багато комуністів, кандидатів в партію та комсомольців, які не знайомі з українознавством. («Ком.» ч. 341 з 12. XII).

— Дніпрельстан. — Бетонні роботи початком грудня місяця майже цілком припинилися на Дніпрельстані. На алюмінійному комбінаті замуровано лише 160 куб. метрів бетону за перших 5 днів грудня, замість 5 тисяч 200, передбачених планом; на будівництві цехів інструментальної сталі не забетовано жадного куб. метра, а будівництву заводу феростопів укладено 200 куб. метрів замість 2.100 за планом. Пояснюється така затримка недостачею цементу («Ком.» ч. 339 з 10. XII).

— На Краматорському заводі, який має виготовляти шогли для Дніпробуду, замість 37 шогол, до цього часу виготовлено лише 5. На заводі пояснюють це браком металу, тоді, як 602 тони добротного металу; який було призначено для замовлень Дніпробуду, ужито на інші потреби. Залізо це ужили більшовики для інших за-

мовлень для великих робіт на Московщині («Ком.» ч. 345 з 16. XII).

— Донецьке вугілля наслідком занедбаной роботи має дуже низьку якість. Вугілля з шахти No 4 Сталінської рудоуправи дає вугілля з 14 відс. попільності, замість 6 відс. за нормою; шахта No 5 Кадіївської рудоуправи дає вугілля з 14 відс. попільності замість 9 відс. і т. д. у цілому ряді інших шахт («Ком.» ч. 343 з 14. XII).

— С о в і т ь с ь к е в з у т т я . — «Габлук, що швидко відпадає, погано пришта підощва, м'який задник — ось що характеризує якість продукції Дніпропетрівської взуттєвої фабрики No 9...

Сировину приставляють з перебоями і поганої якості. Вирішальне значіння для якості взуття має такс (пшавки). Текс виробляє Дніпропетрівський завод «Червоний Профінтерн», але так невдало, що він своїми розмірами не підходить до машини».

— 13 фабрики взуття імені Профінтерну в Харькові постачає взуття шахтарям Донецького басейну такої якості, що воно не відповідає навіть елеметарним вимогам. («Ком.» ч. 344 з 13. XII).

— К о н і б е з д о г л я д у г и н у т ь . По колгоспах кінями не опікуються, часто коні лишаються голодними і не годними. До коней не приставляється окремих робітників і ходити за ними ніхто не хоче. Коні хворіють, виснажуються і гинуть.

Так, в колгоспі «Червона Нива» Павлопільської сільради здохло 7 коней від недогляду, а в колгоспі ім. Чубаря Хрещатинської сільради здохло 66 коней.

Коли коні, наслідком безладного господарювання слабнуть і не можуть працювати, їх просто вигоняють з колгоспів і лишають на призволяще. Так в тому ж колгоспі «Червона Нива» вигнано було зі стайні 20 коней («Ком.» ч. 342 з 13. XII).

— Т р а н с п о р т п о с о в і т ь с ь к о м у . Установлено масові випадки відправки по залізницях ріжних товарів без належної упаковки, через що багато то-

варів псується, що приносить великі збитки. Часто товари, які вимагають доброго й старанного упакування, просто накидуються до вагонів («Ком.» ч. 340 з 11. XII).

— Я к д о б у в а ю т ь б о л ь ш е в и к и д р о в а для Київ а . Бригади «Прол. Прав.», що знаходилися коло організації вивозу дров з лісу, стріли спротив селян. Шо де-якіх селях селяне просто в дорозі розпрягають коні у «завербованих» підвод.

«Проте бригади добилися прикріплення сёл... Організували червоні валки, які вивозять із лісу дрова на станцію для Києва» («Прол. Пр.» ч. 280 з 11. XII).

З життя укр. еміграції.

У Франції.

— П о С о ю з у . У к р . Е м . О р г . у Ф р а н ц і ї . 21 грудня відбулося чергове засідання Генеральної Ради Союзу Українських Емігрантських Організацій. Предметом обмірковань були такі справи: звіт Громади в Шато-де-ля-форе, Піоні, Гаврі, Канля - Бока; лист Прихильників Господарської Академії в Подєбрадах, лист Оден-де-Тіпської Громади, справа видання «22 Січня», справи парафії і т. и.

З постанов слід відмітити такі: асигнування на вступ Союзу в число Прихильників Подєбрадської Академії, асигнування на ялинку у Парижі для українських дітей, про посилення інформаційної роботи в Ліоні то-що.

— Г р о м а д а в П а р и ж і . 21 грудня відбулося засідання Ради Паризької Громади. Переглянуто де-кільки прохаль про вступ в число членів Громади. Намічено влаштувати громадські збори 1 січня 1932 року, а також 23 Січня свято Незалежності.

— Л і о н . 28 дисонаду в помешканню Армсії де Вілєбран відбулася сімейна вечірка на користь безробітних українських емігрантів в Ліоні. Справа в тому, що в Ліоні є кілька безробітних

(8) людей, значна частина їх не має права на одержання допомоги від мерії (бо загубили працю по-за Ліоном, або перебувають в Ліоні менше 6-ти місяців). Це і примусило Комітет допомоги безробітним влаштувати в спішному порядкові вечірку. Програм був різноманітний і всі виконавці — свої українці. Вступ був вільний та безкоштовний для всіх. Серед присутніх були і чужинці. Вечірка розпочалася під звуки марша струйної оркестри, якою диригував п. Бова. Далі хор під орудою п. Багинського виконав кілька пісень. Було виставлено жертв на 1 дію «Не повелось». Виконавці пані Гусак та п. п. Гусак та Григораш добре виконали свої ролі. Гарно було виконано і співочі номери: тріо — пані Бойко, пані Ковальчук та п. Багинський та дует — пані Бойко та пані Ковальчук; сольні співи п. п. Попеля та Багинського теж мали успіх але центром програму був національний балет під орудою п. Маріончука (6 осіб), який мусів повторювати свої номери. Слід відмітити також і дитячі номери: декламація та танки.

Вечірка пройшла дуже добре і мала матеріальний успіх.

— 6 грудня відбулися перевибори Комітету Допомоги безробітним укр. емігрантам м. Лісна з тих причин, що Управа старого Комітету, за скінченням речінця, рішуче відмовилася залишитися на далі. До нової Управи обрано: п. п. Бойко — головою, Журавленко — скарбником, Олійників —

секретарем, Останець та Ганченко — членами.

В Польщі.

— З життя корпорації «Запорожжа» у Варшаві. 19 грудня с. р. на черговій суботній збірці корпорації «Запорожжа» у Варшаві відбувся реферат п. П. Мегика на тему «Берестечко, козацькі могили і Почаїв».

— З життя Союзу Українок в Варшаві. 12 грудня улаштував наш Союз Андріївські вечериці в помешканню Українського Центрального Комітету. Програм вечериць складався з кінематографічного сеансу, ворожби, товариських забав і танців. Зійшлося багато гостей, так що просторе помешкання Комітету було вичищене по береги; старше громадянство засіло до бриджа, а молодь бавилася. Зорганізувався імпровізований хор, який дуже добре відспівав низку наших улюблених пісень. Взагалі вечериці показали, що родинні сходини користатимуть у нас з прихильності колесії, тим більше, що розкидані по цілій Варшаві українці рідко коли можуть зустрінутися з стислішою колою.

Перша проба Союзу Українок в цьому напрямі перейшла з успіхом моральним і матеріальним, тому можна сподіватися, що в карнавалі не оміне Союз повторити свого добру імпрезу.

В. З.

Од Редакції

З огляду на наші Різдвяні Свята наступне число «Тризуба», подвійне ч. 2-3, має вийти в неділю 17 січня.

Зміст

— Париж, четвер, 6 січня 1931 року — ст 3 — * * * — ст 3 — Д а в н і й Л і т е р а т у р н і спостереження — ст 5 — І. Л. Третя сесія Ради Українського Центрального Комітету в Польщі — ст 10 — Н е з а л е ж н и й Л и с т з Б о л г а р і ї — ст. 12 — З ширського світу — ст 14 — Х р о н і к а : З Великої України — ст. 17 — З життя укр. еміграції: у Франції — ст. 18 — В Польщі — ст. 19

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ,

що надійшли по підписних листах до Комітету по вшануванню пам'яті 359 в десяту річницю їх мученицької смерті в Базарі — при Українському Воєнно - Історичному Товаристві. від 16 по 25 листопаду року 1931.

III.

З Франції — Montargis (Loiret).

1) Безь підписного листа: 1) полковник Татаруля Микола — 25 франків французьких.

З Польщі

2) Підписний лист ч. 1 (повіт Слонімський) — 1) Брайтович-Козісіно — 2.50 золотих польських, 2) Яків Вовкогон — 1, 3) Іван Скляренко — 0.50, 4) Ганна Скляренко — 0.50, 5) підпис нечиткий — 0.50, 6) Т. Теслюк — 1, 7) Василь Рибальчук — 1.50. Разом 7.50 (сім з половиною) золотих польських.

3) Підписний лист ч. 9 (Іновроцлав) — 1) Ковбасенко — 0.50 золотих польських, 2) Пономаренко С. — 1, 3) Корженевський В. — 2, 4) Дія Василь — 2, 5) Клименко — 2, 6) Кушнір В. — 1, 7) Корнійчук — 0.50, 8) Шутів М. — 1, 9) Барановський Ілько — 1. Разом 11.00 (одиннадцять золотих польських).

4) Підписний лист ч. 10 (Бидгощ і околиці) — 1) Федюк Павло — 2 золотих польських, 2) Шепель Микола — 1, 3) Завізіон Василь — 2, 4) Кудрицький С. — 1, 5) Е. П. (підпис нечиткий) — 3, 6) В. (підпис нечиткий) — 2, 7) П. (підпис нечиткий) — 1, 8) М. (підпис нечиткий) — 2, 9) Обязів — 5, 10) Рибалка — 10. Разом — 29.00 (двадцять дев'ять) золотих польських.

5) Підписний лист ч. 28 (Скалмержиці) — 1) Ф. Терешенко — 2, 2) В. Присовський — 2, 3) В. Горонович — 1, 4) Присовська — 1.50, 5) М. Терешенко — 1.20, 6) Ш. (підпис нечиткий) — 0.50, 7) Д. (підпис нечиткий) — 1, 8) Ж. (підпис нечиткий) — 1, 9) Арсенів — 1, 10) С. (підпис нечиткий) — 1, 11) М. Кірасіцька — 0.50, 12) А. Радченко — 0.50, 13) В. (підпис нечиткий) — 0.50, 14) Волощук — 1, 15) Волощук-

ва — 0.50, 16) А. (підпис нечиткий) — 1, 17) П. (підпис нечиткий) — 0.50, 18) Бодня Іван — 1, 19) А. Шевчук — 1, 20) Бржоснівський — 1, 21) Іванів — 1, 22) П. (підпис нечиткий) — 0.50, 23) Кривусів — 1, 24) Іванкевич — 0.30. Разом 22.50 (двадцять два з половиною) золотих польських.

6) Підписний лист ч. 46 (Гребенів «Стахова Воля», Сколе, Демня-Вижня, Львів, Борислав) — 1) Михайло Гікавий — 2 золотих польських, 2) Микола Причулак — 2, 3) Винник Іван — 2, 4) Терлецький — 1, 5) Юрій Сасик — 1. Разом — 8.00 (вісім) золотих польських.

7) Підписний лист ч. 94 (Ковель) — 1) Свящ. Іван Губа зібрав у церкві під час служби Божої 8.XI — 5.00 (п'ять) золотих польських.

8) Підписний лист ч. 123 (Дубровиця та Сарни) — 1) Г. (підпис нечиткий) — 0.50 золотих польських, 2) Я. (підпис нечиткий) — 0.50, 3) Голенко — 0.20, 4) Сидоренко М. — 2, 5) В. (підпис нечиткий) — 0.70, 6) І. Литвинчук — 1, 7) Л. К. (підпис нечиткий) — 0.30, 8) Д. Кухарець — 0.25, 9) Ю. Лясковець — 0.50, 10) Л. (підпис нечиткий) — 0.50, 11) К. (підпис нечиткий) — 0.50, 12) Лосик — 0.50, 13) Андрій (прізвище нечитке) — 0.25, 14) Є. Стельмах — 0.35, 15) Охр. Сусід — 0.20, 16) Йосип Скиба — 0.10, 17) Сава (прізвище нечитке) — 0.10, 18) Гнатюк В. — 0.05, 19) Д. (підпис нечиткий) — 0.30, 20) (підпис нечиткий) — 1, 21) Л. Я. (підпис нечиткий) — 5, 22) Н. Костинський — 1, 23) Оксент Радчук — 1, 24) П. Шаламанд — 1, 25) Сметюх Ісидор — 1, 26) Савчук Іван — 8, 27) Добровольський — 1, 28) Д. Мелешук — 1.50, 29) Пальчинський — 0.50. Разом 29.80 (двадцять дев'ять золотих і вісімдесят грошів п.)

9) Підписний лист ч. 129 (Сарни) — 1) Сидоренко М. — 3 польських золотих, — 2) Дєрно Іван — 3, 3) Симон (прізвище нечитке) — 3, 4) А. К. (підпис нечиткий) — 3, 5) З. А. (підпис нечиткий) — 3, 6) підпис нечиткий — 3, 7) А. Горбацевич — 1, 8) Т. Молдованенко — 3. Р а з о м — 24.00 (двадцять чотири золотих польських).

Голова Комітету Ген.-Штабу
Ген.-Хорунжий Безручко
Скарбник інженер Яновський

IV.

З П о л ь щ і .

1) Підписний лист ч. 11 (Гродно) — 1) Пікульський , сотник — 5 золотих польських, 2) А. Конопакський — 3, 3) підпис нечиткий — 1, 4) Б. Туник — 3, 5) А. Юшко — 2, 6) Ол. Мехеда — 2, 7) С. Войтенко — 2, 8) підпис нечиткий — 2, 9) В. Куприцький — 2, 10) М. Крушельницький — 2. Р а з о м 24.00 (двадцять чотири золотих польських).

2) Підписний лист ч. 20 (Перемишль) — 1) підпис нечиткий — 0.20 золотих польських, 2) Р. Новоселецька — 0.20, 3) Г. Кравчук — 0.20, 4) І. Пешинська — 1, 5) підпис нечиткий — 0.15, 6) підпис нечиткий — 0.20, 7) О. Трус — 0.10, 8) Г. Круцько — 0.20, 9) Г. Змієнко — 0.25, 10) Т. Ж. (підпис нечиткий) — 1, 11) Раїса Пашковецька — 0.20, 12) Є. Сорока — 1, 13) Преців — 0.30, 14) Половська — 0.10, 15) Смігуровська Софія — 0.20, 16) підпис нечиткий — 1, 17) підпис нечиткий — 0.50, 18) підпис нечиткий — 0.20, 19) підпис нечиткий — 1, 20) Стечишин Володимир — 0.50, 21) Стечишина — 0.50, 22) підпис нечиткий — 0.50, 23) Врублівський П. — 0.40, 24) Литваківський — 0.50, 25) Єрошук — 0.50, 26) Терлецький М. — 0.40, 27) Л. Шевчук — 0.50. 28) Проценко Сергій — 0.20, 29) Лесь Будний — 0.20, 30) В. Будний — 0.30, 31) Петро Шкурат — 2. Р а з о м — 14.50 (чотирнадцять з половиною) золотих польських.

3) Підписний лист ч. 55 — 1) Хар-

ків Олександр — 2 золотих польських, 2) Др. Осип Галушак — 2, 3) підпис нечиткий — 1, 4) Др. Фільц — 3, 5) І. (підпис нечиткий) — 0.50, 6) В. (підпис нечиткий) — 2, 7) М. Лев — 2, 8) С. (підпис нечиткий) — 0.20, 9) К. (підпис нечиткий) — 1, 10) М. О. (підпис нечиткий) — 1, 11) М. (підпис нечиткий) — 1, 12) М. (підпис нечиткий) — 1, 13) З. (підпис нечиткий) — 1, 14) (підпис нечиткий) — 1. Р а з о м — 18.70 (вісімнадцять золотих і сімдесят грошів).

4) Підписний лист ч. 67 (Рівне) — 1) Ганна Б. — 5 золотих польських, 2) К. Білецький — 1, 3) Є. Г. (підпис нечиткий) — 0.50, 4) Л. (підпис нечиткий) — 1, 5) К. П. (підпис нечиткий) — 2, 6) Унчук Р. — 2, 7) підпис нечиткий — 1, 8) інж. Семенів Василь — 5, 9) Бульба — 2, 10) Юрій Д. (прізвище нечитке) — 1, 11) С. П. (підпис нечиткий) — 1, 12) Федір Максимчук — 1, 13) С. Г. (підпис нечиткий) — 1, 14) І. (підпис нечиткий) — 2, 15) В. С. (підпис нечиткий) — 1, 16) Щербак — 1, 17) С. Б. (підпис нечиткий) — 1, 50, 18) підпис нечиткий — 1, 19) А. Волинець — 1, 20) (підпис нечиткий) — 2, 21) М. (підпис нечиткий) — 1, 2 2) С. (підпис нечиткий) — 2, 23) Підстрига — 2, 24) Сілецький Микола — 5. Р а з о м 43.00 (сорок три) золотих польських.

5) Підписний лист ч. 118 (м. Варшава) — 1) підпис нечиткий — 5 золотих польських, 2) (підпис нечиткий — 2, 3) В. М. (підпис нечиткий) — 3, 4) А. (підпис нечиткий) — 1.50, 5) Плужник — 3, 6) Д'яченко — 2, 7) Михайло Ольховий — 3, 8) (підпис нечиткий) — 1, 9) Л. Кусаневич — 2, 10) Навроцький — 2, 11) Петро Мегик — 1, 12) Бакало — 2, 13) М. Ш. (підпис нечиткий) — 3, 14) П. К. (підпис нечиткий) — 2, 15) підпис нечиткий — 1, 16) С. Сологуб — 2, 17) О. К. (підпис нечиткий) — 2, 18) М. Отрешко - Арський — 5, 19) О. В. (підпис нечиткий) — 5, 20) Г. С. (підпис нечиткий) — 2, 21) Губарів — 1, 22) М. Косаревський — 2. Р а з о м (52.50 (пятьдесят два з половиною) золотих польських).

6) Підписний лист ч. 163

— 1) Кіндрат Заболотний — 1.50
золотих польських, 2) Данило
Волошин — 3, 3) М. М. (підпис
нечиткий) — 2, 4) підпис нечиткий
— 1. 5) Остіроверха — 0.50;
6) Іван Паньковецький — 2. Ра -

зом — 10.00 (десять) золотих
польських.

Голова Комітету Ген. Штабу
Ген.-Хор. Безручко.
Скарбник інженер Яновський

Від Головної Еміграційної Ради.

Від 1-го серпня 1931 року розпочала Головна Еміграційна Рада збірку національного податку за 1931 р.

Від цього дня старі бони (з малюнком Софійського собору) вважаються анульованими; випущено нові бони, по яким тільки і можна збирати національний податок в році 1931-1932.

Конференція Головної Ради встановила тільки мінімум нац. податку — 10 американських центів і то для того, щоби кожний, найбідніший українець, міг виконати свій обов'язок. Але Головна Рада нагадує, що це тільки мінімум і що кожний громадянин сам, згідно своєму сумлінню, мусить определити розмір податку відповідно до своїх прибутків. Отже, коли, живучи по різних державам, ми платимо податки на користь цих держав, вносимо десятки і часом сотки корон, франків і т. п. їм, то ми мусимо внести хоч частину тої ж суми на рідну справу.

На що збирався і збирається Головною Радою національний податок? — На нашу національну пропаганду за кордоном.

* * *

Громадянство мусить знати скільки зібрано грошей за минулий рік 1930 і на які цілі ці гроші витрачені.

Отже зібрано було 12.950 франків. Зібрано по копійкам. Зібрано головним чином серед емігранції нашої, розкиданої по Європі. Як не трудно було організувати збір, обійти всіх, до кого належалося звертатися, все як результату досягнуто, початок праці покладено.

Президія Головної Ради передала всі документи і касові книжки на розгляд Ревізійної Комісії, обраної Конференцією. Акт цієї комісії був вже опублікований. Таким чином громадянство може мати певність, що всі грошіві справи переводяться Головною Радою в належний спосіб.

Президія Головної Ради вирішила по можливості витратити національний податок тільки на друковане слово на чужих мовах. Інші свої видатки Головна Рада покривала в міру можливості з членських внесків, що давали їй центральні установи емігрантські, члени Головної Ради. Крім того з фондів національного податку витрачалися кошти, зв'язані з самим збиранням податку: друк бонів, відозв, брошюр. Таких брошюр українською мовою було видано дві: «Перша конференція української еміграції та Головна Еміграційна Рада», «Завдання Української Еміграції»; відозв — 1 (про внесення національного податку); дві серії бонів на 1930 і 1931 р. р. Далі було видано брошюру «La Société des Nations et les Réfugiés Ukrainiens» (Ліга Націй і Українська Еміграція); одну відозву, друковану в справі бойкоту совітських товарів, виградених у голодного населення України, дві відозви у зв'язку з процесом СБУ у Харькові; організовано було колєктивну подяку сенаторові Копеляндові, що, як відомо, вніс до Сенату Сполучених Штатів біль про визнання України (в зв'язку з цим надруковані були бланки для підписів під подякою, відозви і т. д.).

Нарешті свою увагу Гол. Емігр. Рада звернула також на купівлю (для розповсюдження) тих видаць про Україну (писаних франц. мовою), які випускаються нашими українськими чи й неукраїнськими видавництвами.

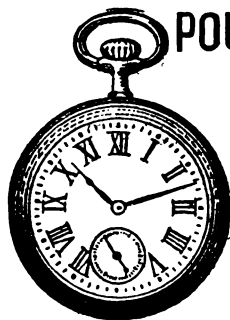
Головна Рада аси гнувала на купівлю 1000 примірників відомої книжки Е. Евена, бувш. голови муніципальної Ради м. Парижу - «Le Problème de l'Ukraine et la France», що вже виїшла, 6000 франків; на купівлю 500 прим. брошюри проф. О. Шульгіна «Vers l'Indépendance», що видрукувана Укр. Т-вом Прихильників Літи Нації - 500 франків; на купівлю 100 прим. брошюри франц. мовою проф. Д. Дорошенка про Шевченка - 300 франків.

Головна Рада має видати також збірник на 300 сторінок різних українських авторів про Україну, свого роду енциклопедію, так необхідну для чужинців. Ця книжка, що буде чимало коштувати, знаходиться в центрі уваги Головної Ради на рік 1931-32.

На видаші цієї книжки «Україна» мають головним чином піти гроші, що ми зберемо в наступному році. Ці гроші потрібні також на те, щоб Головна Рада могла перед чужинцями ширше відгукуватися на біжучі події життя, розвивати і поглиблювати всі способи нашої пропаганди за кордоном.

Мета велика і поважна. Ми певні що на цей другий збір Головної Еміграційної Ради наше громадянство відгукнеться широко і щедро.

Головна Еміграційна Рада.

POUR 8 Frs. NOUS LIVRONS

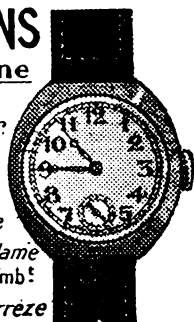
une montre et chaîne
ou **bracelet parfaite**

*homme, dame, à remontoir,
mouvement très solide
soigneusement réglé 36 h.*

chronomètre : garantie
6 ans. simili or, argent. Même

*prix : bracelet homme ou dame
lumineux choix. Envoi contre remb.*

DORAT à BRIVE. Corrèze

ENVOI FRANCO PORT ET EMBALLAGE POUR TOUTE GARE GRAND RESEAU

Porcs pesant 100 kilos à 7 mois et 200 kilos à 10 mois

PORCS

Croisements sélectionnés anglais et croisés
Formiers. Eleveurs. achetez directement à la production, supprimez l'intermédiaire
J'expédie immédiatement les commandes par caisse de
2, 3, 4, 5, 6, 8, 10 porcs, franco dans toutes gares de France
transport, emballage, moralité et responsabilité la route à ma charge

PORCS de 58 jours env. 80 fr. fco
PORCS de 2 mois env. 90
PORCS de 2 mois 1/2, 18 k env. 105
PORCS de 3 mois 22 k env. 130 -
PORCS de 3 mois 1/2, 26 k env 160 -
PORCS de 3 à 4 mois, 31 k env 190 -

Mâles et Femelles pour reproduction sur demande
Assurance gratuite 6 mois contre la m. r. allé

Ecrire : CREMON Elie Domaine d'Imbert, BRIVE (Corrèze)

SAUCISSONS

Pur porc sec garanti. .	25	fr. le kg.
Porc et bœuf sec Arles	16	--
Porc et bœuf étuvé. .	10	--
Saucisse fraîche pur porc	13	--
Pâté de foie et frittons <small>cuits au four</small>	12	--

*Marchandise expédiée en colis postal 4 et 9 kilos
franco port et emballage toute gare tous les jours*

Mandat, Remboursement, Crédit après références

Ecrire : **TUDOR, Salaisons, BRIVE (Corrèze)**

MOUTONS ET BREBIS

Nous pouvons vous expédier immédiatement des agneaux, agnelles, béliers, brebis, mouton, genre berrichon, lauraguais, quercynois, ayant actuellement 2 à 3 Kgs de laine. Nous garantissons tous ces animaux de 1re qualité, sains et de bonne venue, bêtes rustiques pouvant rester dehors par tous les temps.

EXPÉDITION FRANCO PORT ET EMBALLAGE POUR TOUTE GARE

Agneaux petits 3 mois, sevrés, qui mangent bien..	90 fr.
Agneaux ou Agnelles 3 à 4 m. <small>series solides et vigoureux</small> ..	100 fr.
Agneaux ou Agnelles 4 à 5 mois, 30 kg. environ..	150 fr.
Agneaux ou Agnelles 8 à 9 mois, 28 kg. environ...	180 fr.
Moutons ou Brebis 10 à 12 mois, 35 kg. environ. .	190 fr.
Brebis 13 à 14 m., 40 kg. env., pouvant être mère..	220 fr.
Brebis avec son agneau.....	300 fr.
Brebis avec deux agneaux (doubles).....	400 fr.

PÉTITS PORCS D'ÉLEVAGE DISPONIBLES TOUTE L'ANNÉE
Indiquez-nous librement à la commande votre adresse et gare destinataire

CRÉMON Elie, BRIVE (Corrèze)

Редакция і адміністрація: 42, rue Denfert-Rochereau, Paris-V^e
Tél. Danton 36-03.

Для переказів у Франції: «Le Trident», chèque postal 898.50, Paris.

Редагус — Комітет.

Адміністратор : Ил. Косенко

Le Gérant : M-me Perdrizet.